

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Épit-e az állam új bírósági palotát?

Mint tudva van az igazságügyi kormány elhatározta, hogy Szarvason a kor kívánalmainak megfelelő díszes bírósági palotát emeltet s e célra már az ideai költségvetésben a fedezetről gondoskodott is és a községi képviselőtestület még a tavaszon megkereste, hogy alkalmas telket adjon.

A város atyái ekkor összeültek s igazán bölcsen határozva azt a mostani bírósági bér-épület mellett jelölték ki, később azonban megdöntötték a dolgot s ajánlatukat visszavonták s egy más félreeső helyen, mellékutcán a városi istálló helyét ajánlották fel. — Valóban gyönyörű eszme! középület, palota 40-50 éves istálló helyén!

És a milyen a gondolat, olyan az indoklása is, — úgymond: „ha az első ízben felajánlott telket adná oda a város, akkor az egész telektömb értéktelen lenne,“ — vagy pedig, ha új városházat kell építeni majd — szükség lesz rá. Hát nincs elég üres tér a mostani városháza telkén? Nem lehet még oda olyan épületet emelni, hogy az összes közigazgatási hatóságok megférnek benne? Ugyan kérem ne izéljenek! Önök oda soha sem fognak városházat építeni, az is mese beszéd, hogy a telektömb értéktelenebb lesz, mert van ott még annyi hely, annyi önálló telek, hogy ettől nincs okuk tartani.

De ha már egyáltalán a telektömbből nem

akarnak adni — amit venni sem kell — úgy tudjuk eladó a Ponyiczky-féle ház, három utcára szóló nagy telek, ablak szolgalmáról sem kell gondoskodni — vegye meg a város, ez finansziális szempontból is annyiban előnyös, hogy megvétele esetén nem kell új istállót emelni — a régi helyett s a lebontandó Ponyiczky ház épületéből is a vételár egy része megtérülne, s így a községi lakosokra is kevesebb teher esik! Avagy ott van a Lusztig-féle telek, ebből is megszerezhető a szükséges terület! De van a városnak a piactéren is alkalmas telke! Hát ennyi közül csak az istálló helye juna az igazságügyi palotának? Bizony ez szomorú dolog lenne!

Aztán minden valamirevaló város azon igyekszik, hogy legalább a főutcáját csinósítsa, a forgalmat központosítsa, nálunk az ellenkezőt tapasztaljuk, az a néhány középületünk ami van, úgy szét van szórva, hogy az idegen alig tudja magát tájékozni, forgalmi központunk pedig tulajdonképpen nincs is, minék káros következményeit eléggé érzik kereskedőink és iparosaink!

Tisztelt Város atyák! Nem lehet azt a bírósági palotát mindenkinek a kiskapujához tenni, üljenek össze ismét s határozzanak úgy, amint legelőször: bölcsen, annak egyedüli méltó helye a főutca!

Ugy tudjuk, hogy az igazságügy miniszter sem fogadta el a képviselőtestület ajánlatát — az istálló helyét, s egyuttal azt is kijelentette, hogyha alkalmas telket nem ad a város, akkor az építkezés bizonytalan időre elmarad, arra

kérjük tehát a t. képviselőtestületi tagokat, jól gondolják meg hogy mire szavaznak, kicsinyes érdekekre ne hallgassanak, szavazatuktól függ hogy lesz e új bírósági palota!

Szinügyi bizottságunkhoz!

A magyar színművészet történetében korszakalkotó változást hoz a közel jövő. Az állandó színi kerületek eszmájének megvalósítása csak rövid idő kérdése. A belügyminiszteriumban ma már elhatározott dolog annak megvalósítása.

Nagy remények fűződnek ez intézményhez! A magyar színművészetnek fellendülése; az egyes színi társulatoknak a biztosítottabb existencia folytán jobb erőkből való megalakulása, az egy bizonyos vidékhez kötöttség, annak társadalmi eleméhez való hozzácsatlakozása folytán megtisztítása nem odavaló elemektől s ezekből folyólag a színművészetnek erőteljes közeledése azon magasabb hivatás megvalósításához, melyet rég időktől fogva zászlajára irt s melyet ismert voltánál fogva felesleges dolog itt részleteznünk.

Az országos színművészeti főfelügyelő ur ő méltósága által kibocsátott tervezetnek városunkat érdeklő intézkedése ellen városunk szinügyi bizottsága „személykérdés“ miatt — ellene nyilatkozott.

Nem hiszük azonban, hogy magát a tervhez vett intézményt nem tartaná életrevalónak.

A színi kerületek megalakítása ugyanis nem jelenti azoknak az előnyöknek elesését, amelyeket a szinügyi bizottságunk által hangoztatott szabad verseny biztosítani látszik. A színi kerületben működő társaságot és igazgatóját a közönség esetleges „strike“-ja még inkább kény-

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZÁJA.

Az arany ifjuság és a táncz.

(Irtá és az aradi Kölcsey-egyesület estélyén fololvasta: ZALAY MASA.)

A mult napokban kétségbeesett malheurért! összerúgott egy eszűdi ereklötököt. Önök szép Hölgyeim, kik bizonyonyal ügyesebbek és óvato-abbak voltak nálamnál, — igen jól tudják, mily vigasztalac, szörnyű jelentősége van ennek a leányéletben: még hosszú, hétévi sikertelen bálozás, — ilyen fenyegető táncstrikák alatt! É miatti elcseseredésem ösztönöz arra, hogy a férfiakat könyörtelen, sőtét, — de minden esetre „jogos“ bosszúból lelelezzem. Rosszat épen nem merek róluik mondani; jót meg azért nem „fogok“ rájuk, mert az igazságos önértelüket érzékenyen sérteném, — már pedig ezt a szép erényt illő tiszteletben akarom tartani.

Könnyű volt troubadurkorszakbeli nagyanyáinknak! akkor minden férfi epedő Rómeónak született! nem tanultak egyebet, mint szívostromló lantpengetést és ábrándos szemforgatást, — az életet pedig gondtalanul keresztülmennetizték! Igaz, hogy ritkán maradt utánuk egyéb a csattos, szallagesokros varázscipőknél — de ezekben legalább továbböröklődött a táncz puzsisa! Lehet azonban, hogy az érdemtelen utódok minden kegyelet nélkül agyonkeresztizték a romantikus topánokat, avagy talán az „Ényészet“ sorvasztó lehellete; a modern realitás gnyuló mutatóujja érintette őket? . . . tény az, szomorú tény, hogy a mai aranyifjuságnak egyetlen példány sem jutott belőlük!

Terpsichore, — sajnos. — de elvirágozott, megvényt! kacérokodása inkább visszataszító, mint vonzó, — az imádóit tehát, a kiknek olyan könnyelmű pilléfogalmuk van a hűségéről, rendre átpártol ak az örökifjú Fortuna zsámolyához és maholnap nem marad más hívója a táncz, busuló, elhagyott lstenőjének, — néhány babaarcu édes bakislányul, a kiknek a megrabolt, szétépett illúziójáról hogyan fognak beszámolni önk tisztelt Úrain.

Mi, a kik az első bál fedhetlen örömein régtul vagyunk, ösztönöz sajnáljuk ezeket a bájos iskolásleányokat, kik a gyermekszoba rízsaszín ködében, hozzácsatlakozva a nagymama karosszééhez — álmodozó sejtelemmel hallgatják a megifjúk phantasia ragyogó meseköveit: fenyes bálterem szerelmes lovagjairól, a kik mind fáradszón tanácsok! Igen! a számlánknak indokolt! mi még áttancoltuk a hajnali eserdást az ismétlődő „hogy volt“-ok vidám biztatásai mellett, — de náluk ez a remény csalfa délibáb, mely ott ingerkedik leányalmuk csodaszép költészet egén, hogy néhány rövid pillanat után a mai aranyifjuság kedélyi gyilkoló spleenjétől örökre továtúnjék.

Önök malitívózas elnézéssel megmosolyogják ezt a jajgató mondatot tehát! mert önk pessimista Úrain már a gyermekleány idealizmusában sem hisznek talán kételkednek abban a szelid, bátorosan tekintetben is, a mivel a tizenhatavas viruló szimbóluma első bálján szemügyre veszi az önk unatkozó csoportját. Pedig „ennek“ a pillantásnak nincs számító háttere ez nem a „rang“ „állás“ és „vagyon“ tündöklő glóriájával övezett férfifőt kere-i, hanem egyszerűen „csak“ a táncost és talál: byeklista sampiónt, lábdarugó matedort, párbajhős „Cid“-et, csak bohó ábrándjainak álom — az az keringő lovagját nem!

Miért?

Mert az önk körében tisztelt uraim ma már nem chice a tánc! — és azt, aki mindenek daczára olyan gyenge medium, hogy két szép bátorságot suggeráló, — női szem hatása alatt vakmerő halálmegevetéssel beáll a colomba, — az ilyen szegény áldozatot egy megvető ajkmozdulattal rögtön kiballotirozzák a jó izlés birodalmából — ez pedig respektált tartomány!

Ide tartozik minden hü férfit, aki nem azért vállaltja ki magát, nem azért szorítja lábát a mindenszentek segítségével egy pár könnyezésig szűk lakezipőbe és nem azért áll tüntetően a bálterem csilárja alá, hogy elhamarkodott megdondolatlansággal táncosnót válasszon magának, — hanem igazán azért, hogy e megfelelő milieuban eltűnjék, majd reménykedve majd kétségbeesve ezen a bűbajos szócskán: „hatha“? és ha véletlenül telfogja a bálkirályi biztató pillantását, vakító gyémántjainak gyújtó szikráit, — jőzau esze tüzet fog és magalkuszik saájó, — de szörnyencsinos labáival egy tourra. Mert „hatha“ sikerül jól válogatott bókainak a keringő öökszép melódiájával szövetkezve eme aranyban foglalt leányszívben szerelmes echót kelteni?

Vagy talán tévedek, — és a bálkirályi öket mollruha meg imitált ékszer emeli az uralkodónői piedesztalra? Járifári! az ilyesmi a szegénység árulója és a szegénység nem salonképes! a szegénység „egyszer egy“-je ott szoroz fenhaugon a ruha kelméjén, a keztyű minőségén, a legyező tollutazatán, — és, hogy mindez milyen irtózatot kelt a kényelemszerető, finom izlésű gvallér felkében, arról szomorú fogalmat szerzetem egy emlékezetes II. négyes alatt, a midőn egybájos leánytárs nőm rajongó szerelme kapta meg a halálos kegyelemdőfést.

szeríti jó erők szerzésére, mint a bérleti pénzeket előre felszedett „vándorigazgatót“.

Ezen eszköz a dolog természeténél fogva megmarad továbbra is a közönség kezében, sőt éppen az egyes kerületek színi társulatainak ugyanazon közönség állandó jóakarata fokozottabb mérvben való reá utaltsága fogja biztosítékát képezni annak, hogy a czélba vett rendszernek csupán fenn érintett előnyei fognak érvényesülni.

Elismerjük, hogy az állandó színikerületek rendszerének a beosztás nehézségei folytán arányoldali is lehetnek és lesznek is. Mert nagy megfontolást, elővigyázatot, a körülményeknek az egyes vidékek minden irányu társadalmi, műveltségi viszonyainak alapos mérlegelését kívánja meg annak elkerülhetése, hogy az egyes színikerületek között éppen a színművészet nívauja tekintetében nagyon lényeges fokozati különbségek ne keletkezzenek.

Éppen ezért nagyon lényeges dolog, hogy városunk hova fog beosztatni?

Ha a színi szezontól városunk társadalmi életének időnkénti felélesztését, a kellemes n hasznos szórakozások szép időszakának eljöttét várjuk — ne legyünk ez iránt közömbösek.

Emelje fel szavát e kérdésben színiügyi bizottságunk, nehogy egy szerencsétlen beosztás városunk szellemi szükségletének meg nem felelő színi életnek tegye osztályosává közönségünket.

Csaba város színiügyi bizottsága előljár a jó példával; nagyon érdekes, nagyon tanulságos előterjesztést tett egy alföldi színikerület megalakítása iránt, mely a mint bizsitosát képezheti egy jó színtársulat existenciájának, egy egy jelentékeny vidéknek (Szentcsaba, Békés-Csaba, Gyula, Orosháza, Szarvas, Békés, Mezőberény, Gyoma vidékékek) több eknál fogva egyöntetű, azonos irányu szellemi szükségletei és művészeti igényeinek megfelelő kielégítést nyújthatna.

Vidéki hírlapirodalmunkban élénk megbeszélés tárgyát képezi a kérdés.

A mi színiügyi bizottságunk nem szólt még hozzá! Intelligens, a színművészet iránt igen érdeklődő tárgyaira való tekintettel nem akarunk elébe vágni állásfoglalásának, de sok évi tapasztalatok által erősödött, a színművészet iránti érzékétől elvárjuk, hogy kezébe veszi a fontos ügy kérdését s nem fogja engedni, hogy meghallgatása nélkül történjék valamelyes intézkedés városunknak a színi kerületek valamelyikébe való beosztása tekintetében.

F.

Ujdonságok.

— **Gróf Csáky Albin Szarvason.** A főrendiház új elnöke: Csáky Albin gróf vasárnap este rokonai látogatására Szarvasra érkezett. Kedden este Csáky gróf, — képviselőnk Bolza Géza gróf társaságában a kaszinóba látogatott el, ahol mintegy óra hosszán kedélyesen elbeszélgetett a város ügyeiről. — Szerdán este visszautazott a fővárosba.

Nem tudom kedves Hölgyeim, vannak-e Önök között sokan, a kik öszintén elismerik és megcsodálják egy másik nő szépségét? de Edin, — nevezük őt így — még az ellenséges bíráló is meghódította viruló üdésével, mely olyan volt, mint az ibolyabresztő május, — méltó allegóriája a tavaszok tavaszának! A szerelem szótlan megegyezése folytán mindenkor együtt tánczolta Z. urral a II. négyest, kinek külső megjelenése harmóniát a leányval, — és a tánczos pár esthetikai gyönyört szerzett mindnyájunknak. Történt, hogy az átkos „Nyomor“ — gonosz ember! lelkektől vezérelve — ellátogatott Edin vagyoson szüleihöz és kérelhetlen kezeivel lefosztotta a leányról is lángoló smaragdjaikat, — égszínű türkiszzeit, — csak szépségét hagyta érintetlenül. És Z. ur ezután is ott sóhajtozott mellette, de messze került a szerelem mindenható szavát és a második négyest sem tánczolta vele többé. Ezt a bálványtánczot az új csillag ékszerrel előtt járta el, mert elvégre Z. urnak is volt lelkiismerete, hogy álmokörbe esett. — és felébreszteni meg sem próbálta, — ennek nem Z. ur az oka, hanem az „pollószép férfiak örök Végrete.“ — Az ünnepeltetés egeről hirtelen aláfut egy ragyogó csillag, — még ki sem alszik bucsufényre, már ott tündöklő helyén egy másik. És a halvány agyontört Edin az egész négyes alatt ezt a „másikat“ nézte szédülő tejjel, nedves szemmel — mertha féltve szeretett királyunknak orvvul mottot ad a fekete királyné. — akkor egyszerre eláll a szívverésünk és a jövő szivárványszínű köpeire sötét árny borul.

Ha a „Kölcsy esték“ tánczal lennének egybekötve, már csak furfangos politikából sem merészeltem volna ezt a háládatlan témát szönyegre hozni, hanem egy óriási Mikadó legyezővel ringatnám a fér-

— **Ritka siker.** Szarvas város szülöttje Goldberger Ödön ki a szarvasi főgymnasiumban négy éve érettségizett f. hó 6-án tette le szép sikerrel a doctorátust, és 8-án avatták fel doctorrá. Valóban gratulálunk e ritka sikerhez, melyet elért Dr. Goldberger, mikor a mai világban még az is ritkaság, ha nem 4, hanem 8 év alatt szerzik meg a doctorátust.

— **Szarvasi író Aradon.** Az aradi Kölcsy Egyesület legutóbbi estélyéről a következőket olvassuk az Arad és Vidékében:

Zalay Masa kisasszony, a kit az aradi Kölcsy Egyesület jóvoltából az aradi közönség mint írónt megismert, halározott, sőt rendkívül nagy sikert aratott. A fölvasása nagy közönséget vonzott a városába nagytermébe, ami egy csöppet se csodálandó. Elsőben is még nem vagyunk annyira a némcancipációval, hogy az írónt ne lennének érdekesebbek az íróknál, másodsor pedig a Zalay Masa kisasszony neve új név, a melyre nagyon szenvedélyes irodalom-pártolók egy-két szépirodalmi lap révén emlékezhetek, de általánosságban a beavatottabbak is csak annyit tudtak róla, hogy Bujta Sándornak, ennek a derék félbemaradt bohém-nak rokona. De Zalay Masa kisasszony meg lehet elégedve az aradi debütirózás sikerével és arra kedves szülővárosa: Szarvas és az édes papája: Borsics Ignác szarvasi pósta- és távirtda-felügyelő egy kissé mindenesetre büszke is lehet. Ezzel elárultuk, hogy a Zalay Masa csak írói neve a kisasszonynak, irodalmon kívül Borsics Mariskának hívják. „Az aranyifjuság és a táncz“ ezímen olvasott föl hosszabb, szellemes csevegést. Kellemes behizelgő hangon olvasta föl az írói izléssel megírott, tehetségre való csevegést s a közönség hosszantartó, zajos tapsokban fejezte ki az elismerést, meg az örömet, hogy a kedves íróntól megismerkedhetett.

Öszinte örömmel tölt el bennünket is a szép siker, amit a kisasszony Aradon fölvasásával aratott, csak azt sajnáljuk, hogy mi keveset élvezhetjük a kisasszony sorait, mert azok nem igen látnak nálunk napvilágot. Hisszük azonban hogy ezúttal gyakrabban fog bennünket felkeresni soraival, s olvasóinkat gyönyörködtetni szellemes csevegésével. Az aradi Kölcsy Egyesületben fölolvastott szellemes csevegést tárca rovatunk mai és jövő heti számában közöljük, úgy mint az „Arad és Vidéke“ f. hó 8-iki számában megjelent.

— **A szarvasi főgymnasium** és a gyakorló iskolában a karácsonyi szünet december 22-én kezdődik. A gymnasiumban d. e. 10 órkor osztják ki az értesítőket. Igen érdekes szemlélni az ekkor kijövő diákokat. A jó tanulókat magasra tartott fővel jönnék és lobogtatják kezeikben a kitartó munkásságuknak eredményét, a jó értesítőt. A rossz tanulókon bevezérvény, hogy nagy bajuk van, a máskor vigan ugráló lehajtott fővel jönnek. Félve mennek haza, mert szégyellik bemutatni szülőiknek, kik annyit fáradtak értük rossz bizonyítványukat. De vannak viszont olyanok is, kik bár van nekik olyan jóféle szekundájuk, vigadnak mutatják magukat és vigasztalódnak avval a nótával „Egy szekunda nem a világ A kinek nincs, nem is, diák.“ Hej be szomorú vigasztalás ez. A szünet január 6-ig tart bezárólag, vagyis Vízkereszt vasárnapjáig.

— **Számadás.** A szarvasi ifjuság által f. hó 8-án rendezett mulatság alkalmával bevétel volt 84 korona 80 fillér, melyet a kiadás felülmúlt s így a jótékony célra csak a felülfizetésekből befolyt 13 korona 40 fillér adatott át az illetékes közegeknek.

— **Vörösmarty ünnepély.** A szarvasi főgymnasiumi önképző „Vajda kör“ f. évi december hó 15-én a főgymnasium dísztermében Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulója emlékére szavallati és zenestélyt tartott. Az igen érdekesnek ígérkezett estély műsora a következő volt: 1. Szózat. Vörösmartytól.

flak „ritka“ jó tulajdonságai felé a magasztalás enyhe szellőjét. És habár ez órában — programmomhoz híven ellenfelek vagyok, — lovagiatlan nem leszek, mert igenis „zárjel közt“ szégyenkező beismerem hogy sok közöttünk az olyan hozomány nélküli leány, aki „csak“ azért tunczol, hogy a csokor vagy legyező szallagja végzetes bilincset fonjon egy kincsteli ferfiköz csuklója körül. Erőtel pedig, aki ott rejtőzik a terem páma levelei között, — őszinte fájdaimában rózsaláncos kezeivel eltakarja az arcát és gyászosan zokog az ilyen paquet-házasságok felett. Nemsokára Amort is elbocsájta szolgálatából, aki nem olyan pajzán fiók már, hogy játszi nyilat néhány elszabadult sóhaj megvesztgessze. Óvatosságra inti a bölcs „Tapszatot“, ha pajzán kedvtelésből néha mégis vadászat, — ne a szívre, de az észre célozzon, mert az emberek szíve sebezhetlen, a mióta a józan megfontolás „Styx“ vízében furdetik.

Bizony manap édeskeveset törődnek velünk a Parnassusbeliek, Hajdan! ha ketten együtt lejtették a gavotteot vagy luncéet — odafinn már serényen munkálkodtak ama bü.ös láncon, mely hivatalva volt összerúzni őket örökre. Most az Istenek teljesen megvonják tőlünk áldásos közreműködésüket, és ha közülünk egyik vagy má-ik keservesen mégis férjhez táncolja, magát, az iryegek igazt. laul avval a szíve fényes diadalát, hogy „felsőbb“ rendelés volt! Pedig c ak tamáskodjunk a predestinációban és itéljük oda neki elismeréssel a babér, — illetve myrtus koszorút, mert az ilyen record osztatlanul az ő dicsősége!

(Folyt. köv.)

Éneklő a tanulók dalkara. 2. Megnyitó. Tartja Benka Gyula igazgató-tanár a kör elnöke. 3. Vörösmartytól: Szózat. Szaválja Vangyel Szilárd. VIII. 4. Nászinduló: Dr. Mendelsobhtól. Zongorán és harmóniumon játszik. Zvarinyi János VI. és Gróf Bolza Alfonz V. 5. Vörösmarty: „Maróth bán“-jából dialog, előadják: Dérczy Imre VII. Pollák Gyula VII. 6. Népdal — egyveleg. Zongorán, hegedűn és gordonkán játszik: Zvarinyi János VI. Mandl György VII. Placsó Lajos VI. 7. Vörösmartytól: „Szép Ilonka“ melodráma, előadja: Belopotzki István VIII. zongorán kíséri: Horváth Dezső VII. 8. „Hazádnak rendületlenül.“ Abrányi Emiltől, szaválja: Salgó Zoltán VIII. 9. „Büvös vadász“ nyitányja Vebertől. Előadják: Dr. Schüff Izidor Dr. Salacz Aladár, Saskó Sámuel és Levisz Ernő urak, hegedűn, gordonkán, harmóniumon és zongorán. 10. Vörösmartytól: „Pelike“ Szaválja: Kádár Sándor VIII. 11. Dal-egyveleg és Vörösmarty: „Főt-dal“ a Zengi dalkar. A tiszta jüvedelem egyrésze a Vörösmarty szoborra küldetett el. Nem tudjuk megmagyarazni, hogy a meghívók mért küldettek ki olyan későn, hisz voltak olyanok, kik még pénteken sem kapták kezeikhez a meghívót. Bizonyára rontotta ez az előadás sikerét Az ünnepély lefolyásáról a következő számban fogunk beszámolni.

— **A jó borknak nem kell özégér.** Minden hangzatos reklám nélkül, értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy szokásomhoz híven az idén is nagy választéku karácsonyi díszeket tartok raktáron valamin a legjobb minőségű fűszerárúimra is felhívom a n. é. közönség becses figyelmét.

Csepő Soma.

— **A karácsonyi szünet.** A társ. polgári leányiskolában a karácsonyi szünet folyó hó 22-én azaz szombaton délelőtt adják ki a növendékeknek. A szünet a növendékek szomorúságára csak január 3-ig fog tartani. A vallás és közoktatásügyi miniszter nr megszámhatná a kis leánykakat és nekik is legalább oly hosszú szünetet adna, mint a diákoknak.

— **Negyedik ev. lelkészi állás Szarvason.** Azon alkalomból, hogy az istentiszteletek nyelvi sorrendje az ev. egyháznál újból oly felháborodást idézett elő, meghívás folytán Veres József esperes egy szűkebb körű bizottsággal tárgyalta ügyben. A tárgyalás azonban nem vezetett célhoz, mert a bizottság a tótnyelvű istentiszteleteknek mindkét templomban való tartásához és negyedik lelkészi állás szervezéséhez makacsul ragaszkodik, az esperes pedig ismerve az egy háznak nem a legkedvezőbb anyagi helyzetét negyedik lelkészi állás szervezését egyelőre ellenzi. Kíváncsian várjuk a dolgok fejleményét.

— **Karácsony közeledtével** felhívjuk t. olvasóink figyelmét, hogy az 1867 óta fennálló és ország szerbe előnyösen ismert Benedek Gábor és testvére megbízható ékszerész céget „Budapest, Kossuth Lajos utca 17“ néhány év óta fiatal erők vezeték, akik gyönyörü szép ékszerekkel, arany- és ezüst-áruikkal a fővárosban feltűnést keltenek. S minthogy igen jutányos árak mellett szépet és jót nyújtanak, méltán megérdemlik a közönség bizalmát és pártfogását.

— **A katagombák** Rómának és a keresztény-ségnek legszebb emlékei. Mikor Krisztus vallását üldözték a császárok és melyökre rejtgették a nemes szívek, akkor épültek a katabombák. Mikor a föld színe vad orgiák kicsapongásait ütték elpuhult férfiak és ledér nők, a föld alá rejtőzött az áhitat és jámborság. Mikor a nap kicsapongásokra világított, a föld sötét ölében terjedt a hit világa. Mikor az ó-kori Róma elvesztette uralmát a földön, a föld alatt kialakult az új Róma. Mikor Róma eltemette az erkölcsi nagyságot, a föld alatt kisarjadtt magva újra, Mig fent a napvilágon tobzódó főurak kacagtak a pogány istenek kalandjain, a föld mélyében ájtatos sereg zengett hozsanát a nagynek a tisztának, a szegények Megváltójának. A jámbor kereszténynek mérföldekre terjedő folyosókat ástak a földben, az agyagban, az omladozó márgában; a folyosó föld-falába temették halottaikat szélesebb csarnokokba a szent litvallókat; vértanukat korporsójuk volt oltárjuk, temetkező fülkéjük templomuk, szívdik lángja áldozatuk. sóhajtasuk a himnuszok. A katagombák életéről szól szövege, beszél képe a „Nagy Képes Világtörténet“ 82. füzetének, mely most jelent meg. A munka 12 kötetben teljes. I—1 félbörkötésű kötet ára 16 korona, kapható 3 koronás havi részletekre is. Egy füzet ára 60 fillér.

— **Legszebb ujévi ajándék.** Sok fejtörést okoz általában az ujévi ajándék kérdése. Mit vegyünk ajándékba, hogy sokba ne kerüljön és mégis igazi örömet okozzon annak, aki kapja. Mi tanácsal szolgálunk: A legszebb és legjobb ujévi ajándék, ha megrendeljük az illető részére a „Képes Családi Lapok“ című hetilapot, mert akkor az ajándék fölötti öröm állandó és hetenkint a lap megérkezésekor csak fokozódik. Az ország legjobb írói irnak ebben a lapban és az ország legjobb rajzoló íusztárlják a lapot. Megrendelés előtt mutatványszám kérhető. Ez a legjobb és legolcsóbb ujévi ajándék, t. i. a „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára: egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona.

— **A Nagy Képes Világtörténet** ötödik kötete mely most hagyta el a sajtót, a középkor legérdekesebb és eseményekben leggazdagabb szakával, a hűbériség és a kereszties hadak korával foglalkozik. A kötet szerzője dr. Mika Sándor, aki feladatát fényesen oldotta meg. A rendelkezésére álló bő és szép anyagot sok tudással, dcngos kritikával, tudományos

alaposan, de amellet a lelkes, melegen érző írónak a stílus szépségei iránt való érzékével dolgozta fel. Bizonyos, hogy a történelem elfogadott, kipróbált autentikus tényein változtatni nem lehet és elolvasván a munkát, nem is abban látjuk érdemét, hogy adataiban pontos, megbízható, hibátlan, hanem abban, hogy lelkünkhez szól, hogy az emberiség egy küzdelmes korának történetét az objektív bíráló széles látókörű historikus tisztult ítéletével, színes nyelven, megkapóan tárja elénk. Csak ilyen előadás nyomán tudjuk megérteni az eszméket mik a ma kor emberiségét mozgásba hozták, válók elhíhetők nekünk, a századvég embereinek, a szenvedély mélysége és ereje, mely nagy harcokban táplálta a középkor emberiségét. Az igazságok változnak az idők folyamán s amit ma szent igazságként üdvözöl a küzdő emberiség, azon holnap tán sajnálkozva mosolyog és azért művész legyen a történetíró, mert csak a művész eszközeivel képes elmúlt korok igazságait szemünk előtt kidomborítani, lelkünket elméket megragadni úgy, hogy az elmúlt korok eszméivel vissza képzeljük magunkat s voltaképpen az ő szemével nézzük a rég elmúlt eseményeket. Ilyen művész Mika Sándor, aki ezt a célt munkájában teljes mértékben éri el; a kötetét díszítő pompás és nagyszámú illusztrációk — remekei a sokszorosító művészetnek — határozottan támogatják őt törekvéseiben. Érdeme ezenkívül a munkának az, hogy Magyarország szereplésének kiemelésére nagy gondot fordít s alaposan aknázza ki mindazokat a vonatkozásokat, melyeket hazánk szereplését a középkor történetében kidomborítják. A Nagy Képes Világtörténet vállalata ezzel a kötettel is fényesen igazolja, hogy teljesíti fontos rendeltetését a magyar ismeretterjesztő irodalmat becses vívmányokkal gazdagítani és oly könyvet adni a publikum kezébe, mely a külföldi irodalmak hasonló termékeit ránk magyarokra nézve, nélkülözhetlenné tesz.

A Nagy Képes Világtörténet megjelenik a Révai Testvérek Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) kiadásban. Egy-egy kötet ára 16 korona.

Időjárás jelentés 1900. decz. 15. ig.

Nap	Csapadék 24. ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban					Jegyzet Az eső kezdete és vége
		7. ó. reg.	2. ó. d.	9. ó. este	0. ó. zép	kö-	
8		5.0	5.2	1.0	3.7	erős nap erős E. K. szél.	
9		1.0	4.0	1.2	0.6		
10	köd	2.6	0.4	3.1	1.8	egész nap köd	
11	zuzmára köd	3.6	0.1	0.2	1.2	d. e. köd	
12		0.8	0.1	0.3	0.4		
13	köd	0.9	0.5	0.3	0.0	reggel köd	
14		0.3	1.5	1.7	1.2		

Szarvas 1900 decz. 8

Plenczner Lajos

Budapesti levél.

A közeledő karácsonyi ünnepek ismét alkalmul szolgálnak, hogy a vidéki közönség figyelmét egyes oly szükségletre hívjuk fel, melyeket csak a fővárosban lehet legjobban megtalálni. Első helyen Kertész Tódor műiparú raktárát (Kristóf-tér, gr. Teleki-palota), mely legújabbban a magy. kir. kereskedelmi múzeum magyar cikkeit, magyar majolikák, torontáli, kalotaszegi stb. himzések, varottasok, szőnyegek stb. eladásával lett megbízva, karácsony estér: alkalmas játékszereit és a karácsonyfa díszítéseket ajánljuk, melyek 2.50, 5 és 10 frtos összeállításban, egy dobozban a legszebb és leggazdagabb választékot tartalmazza. A társasjátékok és játék-asztal kellékei roulette-játék, sakk, domino stb.; a társasjátékok könyve, leírás és utasítás 100-nál több társasjátékhoz, kívánatra 25 krért bérmentve megküldetik. Legújabbban megjelent a „Lawn-tennis“ társasjáték 1 frt. „Foot-ball“ társasjáték 2 frt. „Salta“ társasjáték 2 frt. Lotto- és egyéb játékok; nyereménytárgyak összeállítás 5, 10—20 frt. Fröbel oktató mutató játéka, a leggazdagabb választékokkal. Játékezerék kis gyermekeknek. A sport és torna-cikkek. Részletes képes árjegyzéket az anyira kedvelt valódi olasz, veronai vivó szerekről a Magyar Athletikai szövetség által hitelesített sport cikkekéről, ingyen és bérmentve küld. Vadászfegyverek és a vadászat egyéb kellékei. Lovagló-eszközök. Finom bőrárak. Bronz és porcellán díszműárak. Íróasztal-kellékek. A varrósasztal kellékei. Háztartási cikkek. Toilette-cikkek Kedélyderítő, meglepő tréfás tárgyak. Könnyen előadható büvész mesterség; mind a leggazdagabb választékban van raktáron és van bemutatva Kertész Tódor legújabb árjegyzékében, melyet kívánatra ingyen és díjmentesen küld.

A villamvilágítás terén általános nagy feltűnést keltett, hogy a párisi világkiállításon a Siemens és Halske cég mily óriási mérvű kitüntetéset nyert: 12 grand prix, 10 arany érem, 12 ezüst érem és 7 bronz érem jutalmazta azon érdemeket, melyeket a világhírű cég méltán ki is érdemelt, mert létesített villamvilágítási művei mindenütt a legnagyobb elismerést vívták ki. A Siemens és Halske cég hazánk számos városában rendezett be villamvilágítást és erőátviteli telepeket, melyek kitűnő rendszerűeknél fogva mindenütt zavartalan: világítást és munkaerőt szolgáltatnak. Legújabbban ismét Szerbiában az Uziczai szövögyár részvénytársaság részére rendezett be a Siemens és Halske cég villamvilágítást és erőátviteli művet, mely az ottani roppant nagy mérvű gyapjútermelés könnyösebb feldolgozására szolgál. Hajtóerőül a Djetina folyó — mely a várostól egy kilométer távolságra folyik — használtatott fel. Az első terv szerint csak a szövögyár üzemének villamos hajtása czéloztatott, azonban a vizerőnek telje: kihasználhatása czéljából a villamvilágítás is berendeztetett, mi a vizerőnek értékesítése által rendkívül jutányos s a modern villamtechnika egyik legszebb eredménye.

A Berendorfi fémáru-gyár díszesen kiállított képes árjegyzéket adott ki alpaca-ezüst, kina-ezüst, alpaca-asztali-készletek, evőeszközök, tea-készletek és nickel főző-edényekről, melyet kívánatra díjmentesen megküld a cég Budapesti raktára (Váci-utca 4. a Kristóf-tér sarkán). Különösen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a Krupp Artur Berendorfi fémáru-gyárának tiszta nickel

főzőedényeit úgy egészségi, mint gazdasági szempontból mert azok nem oxidálódnak, tehát betegséget nem okozhat. Tulvalevűleg a rézedény, mely belüli czinezeve van, a folytonos használatban a czinezés többé-kevésbé az ételbe olvad, mely után a már sok esetben előfordult rézmérég (Grünspan) képződik s az ily edényekben főzött ételek élvezete után egész család életével áldozhat. Eppen így történik ez az email vagy nickellezett edényeknél, melyek közül az előbbi lepatog, az utóbbi lekopik és rozsdásodik. Ezért igen ajánlatos a nickel főzőedények használása.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó

A legszebb karácsonyi ajándékok u. m. Diszes és képes könyvek, albumok, emlékkönyvek, finom levélpapírok díszes dobozokban és naponként a legnagyobb választékban érkeznek képes levelezőlapok. Kaphatók

Sámuel Adolf

könyvkereskedésében Szarvason.

Karácsonyi ajándékok Sichte

Tivadarnál.

Gyermek játékok!!

valamint különféle igen szép

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK

Karácsony-fák, diszek és cukorkák

nagy választékban kaphatók

Tajber I. G.

kereskedésében Szarvason.

HALLÓ!

Hova sietsz barátom?

Megyek **FARKAS SOMA** fűszer, játékaru és vaskereskedésébe. (Sinkovics-féle ház sarak üzlet.)

És mit csinálsz ott?

Hallottam hogy nevezett kereskedő, egy egész játékaru üzletet olcsón megvásárolt és nála a legszebb portékákat nevetséges árban lehet kapni.

Vajon mit lehet ott kapni?

Gondold csak **6-8 darab szép játék-árgyat 10 krért.**

és ugyanott

a legfinomabb *cukor kávé, Rizskását* és minden más *fűszer cikket, teát, rumot kisüsti törköly és szilvórium, Arad hegyaljai fehér asztali bort.*

Még a liszt is aradi, Neumann testvérek műmalmából való és *mindent a legolcsóbb napi árakban adja el.*

Hohó akkor várj, én is veled megyek, mert karácsonyra sok mindent szeretnék kevés pénzért bevásárolni.

Igazis az, hiszen még gyönyörű karácsonyfák és reá való legszebb díszítések is vannak.

Ujdonság.

Karácsonyi és ujévi ajándéku, legszebb ajándék: nagytitási platin fényképek, egész élet-nagyságig, olcsó árákért. A megrendeltek két nap alatt készen vannak, bármely kis fénykép után is.

R. Rozgonyi István
fényképészeti műtermében Szarvason.

8754 ikt.
1900

Szarvas község előljáróitól.

Hirdetmény.

Az 1880 évben született s az 1901 évi főszorozás I. korosztályába tartozó állítás köteles ifjak összeírásai lajstroma a f. évi december hó 17-től 24-ig terjedő 8 napon át előírt községi jegyző hivatalos helyiségében közszemlére (van kitéve hol azt mindenki. — megtekintheti s ki a

a) valamely kihágást vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy

b) az illetőségi sorozó járason kívül leendő állítás megengedése vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedelt valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kíván kifogást tenni. Felhívatik, hogy ezt a járási főszolgabíróságnál jelentse be. Szarvas 1900. december 15.

Az előljáróság nevében.

Salacz József,
jegyző.

A szarvasi „Gazdák és Iparosok“ hitelszövetkezeti intézetnek Gr. Csáky Albin-utczában lévő ujonnan épült háza, szabad kézből eladó.

2-2

Chief-Office 48. Brixton-Road, London, S. W.

Thierry A. gyógyszerész
DIGGESZTIVA (emésztő)

valódi angol Egyetem... Étek — és Emésztő por minden néven nevezendő gyomor bajok elleni hatásban. Étvágygerjesztő és az emésztést elősegítő. Minden doboz kell, hogy a gyártó aláírásával el legyen látva. Egy doboz 3 korona előlegezése ellenében francó küldetik a postán,

Thierry A. Gyógyszertáros Balzsam-Gyára.
Pregradán Rohitsch — Sauerbrunn mellett.

HAZAI IPAR!

Wein Karoly és Társai

sövőgyár Késmárk

elismert hírneves

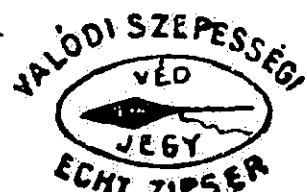
SZEPESSÉGI VÁSZON

és

DAMASZT ÁRUI

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjeggyel van ellátva.

2-10

HAZAI IPAR!

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan Hatásban csalhatatlan
Világezzik, szétküldés minden országba.
Chief Office 48. Brixton-Road. London S. W.

Legmegbízhatóbb, jó és az egész világon dicsért és keresett háziszser az

A. Thierry-féle balzsam

Ez a balzsam felülmulhatlan hatása mell, tüdő, máj, gyomor és minden belső betegségnél. Külsőleg a leghatásosabb

csodaszser

Valódi csak az összes kulturáramokban védjegyzett apácza védjeggyel és ólomzárú benyomott czéggel: **Egyedül valódi.** Évi szükséglet 6 millió üvegecske, mi kimutatható. Póstan bérmentve 12 kis és 6 dupla üvegecske 4 korona. Egy próba üveg prospectussal és raktárjegyzékkel a föld minden államából 1 korona 20 fillér.

Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.

A. Thierry-féle Ceniſolia-kenőcs

CSODA-KENŐCS-nek is hívják) utólrhetlen hatása és gyógyerejü! Legtöbbször feleslegessé teszi a műtetet. Ezzel a kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannal tartott.

csontszu tökéletesen kigyógyított, legújában meg egy 22 éves súlyos rákszerű betegség.

Antiseptikus hatása, gyorsan enyhülést s teljes gyógyulást eredményez gyuladásuknál és bármily sebeknél. Gyorsan hat, szétosztat és bizton eltávolít még oly mélyen behatolt idegen anyagokat is.

Egy tégely franco 1 korona 80 fillér, csak az összeg előleges beküldésénél. Nagyobb mennyiségnél olcsóbb. Kimutatható évi szükséglet 100 ezer tégely.

Mindkél szerről a világ minden részéből küldött elismerő levelek egész archívot képez és bárki megtekintheti. Kerüljük az utánzatokat s figyeljük meg a tégelybe beégetett czéget THIERRY A. gyógyszerészertára VÉDANGYALHOZ. Hol lerakat nem volna, ne engedjük magukat rábeszélni más hamisítvány vagy állítólagos hatásu szer vásárlására, hanem rendeljük egyenesen és czimezzük

THIERRY A. gyógyszerész-gyára Pregradán. Rohits-fürdő mellett.

(Az osztrák cs. és kir. államhivatalnokok szövetkezete szállítója.)

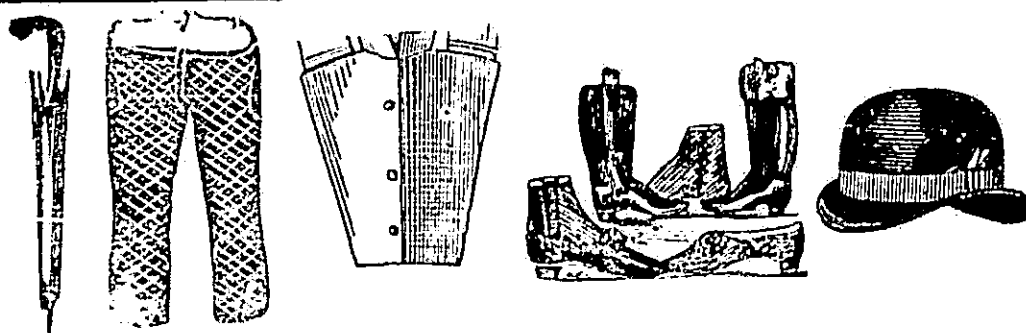
4-25

Nagy raktár valódi Karlsbadi czipőkben

A legolcsóbb bevásárlási forrás.

UNGÁR JONÁS

férfi és női divatáru üzletében
SZARVASON, PIACZ-TÉR Berger-féle ház.

Férfi, női és gyermek
CZIPŐK
férfi és gyermek
kalapok, sapkák
meglepeő olcsó árák mellett.

Továbbá: fehér és színes ingek, gallérok, kézellők, valódi Prof Dr. Jäger-ingek és nadrágok s egyéb meleg alsó ráhák uri blousok mosó és szövettel alsó szoknyák harisnyák berliner kis ruhák és sapkák, kesztyük, nyakendők, esernyők és minden e szakmába vágó cikkek a legjutányosabb árákon beszerezhető.

Karácsonyi és ujévi ajándékok. Nagy választék kézi munkákban. Filsz Congre kanara Pelúhe és Poentlasz munkákban.

3-5

Pécsi és prágai bőr kesztyük

Szagtalan és nőmben száradó

Iörvényesen szabadalmazott. A szobazonnal használatos.
Valódi Christoph-lak kőrendő.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

felhívó teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használatának, mivel a kellőmelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakkoknak sajátja, elkerülteik. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy két maga végzői a mázolás. A palló nedves tárgygal feltérülhető, anélkül, hogy elvonná a fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagénbarnát, mely akár csak az olaj fonték fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden föltöt, korábbi mázolás s; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt ogéson új pallókra való.

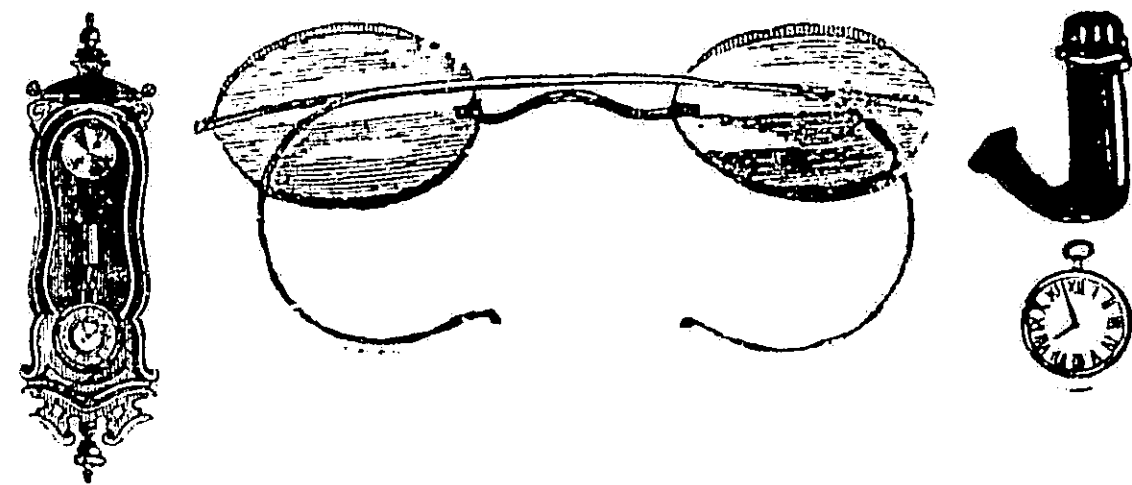
Csak fényt ad, onnélfogva nem fűdi ol a famuátrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két középna-gyágu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9 frt. márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tősdék jól vigyázzni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 18 év óta létező gyártmányt sokféle utánzóval és hamisítákkal, s sokkal rosszabb, s gyakran a edinek meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

6-20

Szép Márton
órász, ékszerész és látszerész
Szarvason.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát ugymint; Valódi schweiczi zseb-, fali-, inga- és ébresztő órákban;

Arany és ezüst ékszerekben felelősség mellett.

Nagy választék tajték pipák és szipkákban, valamint szemüvegek és czwickerekben. Órajavitásokat, aranyműves munkákat, valamint vil-lanycsengő szerelését és annak javítását hallatlan olcsón, gyorsan és pontosan 5 évi jótállás mellett eszközöl.